

Tisk a informace

Tribunál Evropské unie
TISKOVÁ ZPRÁVA č. 81/21
V Lucemburku dne 12. května 2021

Rozsudek ve věci T-789/19
Tom Moerenhout a další v. Komise

Tribunál zrušil rozhodnutí Komise o odmítnutí registrace navrhované občanské iniciativy z důvodu nedostatečného odůvodnění

Občan, který takový návrh formuloval, musí mít možnost pochopit úvahy Komise

Dne 5. července 2019 předložil Tom Moerenhout a šest dalších občanů Evropské komisi v souladu s nařízením o občanské iniciativě¹, návrh evropské občanské iniciativy s názvem „Zajištění souladu společné obchodní politiky se Smlouvami EU a s mezinárodním právem“ (dále jen „návrh EOI“).

V souladu s požadavky stanovenými tímto nařízením² byl uveden předmět a cíle návrhu, jakož i ustanovení Smluv, která občané považovali za relevantní pro navrhované opatření. Podle svého předmětu návrh EOI směřoval k tomu, aby byly přijaty předpisy regulující obchodní transakce s okupačními subjekty, které jsou usazeny nebo vykonávají činnost na okupovaných územích, tím, že jejich výrobky nebudou moci vstoupit na trh Evropské unie. V tomto ohledu žalobci citovali různá ustanovení Smluv, jakož i Listinu základních práv Evropské unie, několik nařízení a rozsudků Soudního dvora, jakož i ustanovení a prameny mezinárodního práva.

Rozhodnutím ze dne 4. září 2019³ Komise odmítla návrh EOI zaregistrovat. Toto odmítnutí odůvodnila tím, že právní akt týkající se předmětu navrhované EOI může být přijat pouze na základě článku 215 SFEU, který stanoví pozastavení, omezení nebo úplné přerušení hospodářských a finančních vztahů s dotčenou třetí zemí. Komise přitom konstatovala, že nemá pravomoc předložit na tomto základě návrh právního aktu.

Rozsudkem vydaným v rozšířeném senátu Tribunál Evropské unie napadené rozhodnutí zrušil z důvodu, že **neobsahuje dostatek informací** umožňujících žalobcům **seznámit se s důvody** pro odmítnutí registrace návrhu EOI a Tribunálu vykonat přezkum legality tohoto odmítnutí. Toto rozhodnutí totiž nesplňuje **povinnost uvést odůvodnění** vyplývající ze Smlouvy⁴ a z nařízení o EOI⁵. Tribunál tak upřesňuje **rozsah** povinnosti uvést odůvodnění, kterou má Komise v případě, že odmítne zaregistrovat návrh EOI předložený na základě tohoto nařízení.

Závěry Tribunálu

Tribunál připomíná, že cílem nařízení o EOI je **posilovat občanství Evropské unie, zvyšovat demokratické fungování Unie, povzbudit účast občanů na demokratickém životě a učinit Unii přístupnější**. Zdůrazňuje, že splnění těchto cílů by bylo vážně ohroženo, kdyby rozhodnutí o odmítnutí návrhu EOI neobsahovalo úplné odůvodnění.

¹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 211/2011 ze dne 16. února 2011 o občanské iniciativě (Úř. věst. 2011, L 65, s. 1, a oprava Úř. věst. 2012, L 94, s. 49). Toto nařízení bylo s účinností od 1. ledna 2020 zrušeno a nahrazeno nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/788 ze dne 17. dubna 2019 o evropské občanské iniciativě (Úř. věst. 2019, L 130, s. 55, dále jen „nařízení o EOI“).

² Článek 4 odst. 1 nařízení o EOI.

³ Rozhodnutí Komise (EU) 2019/1567 ze dne 4. září 2019 o navrhované občanské iniciativě „Zajištění souladu společné obchodní politiky se Smlouvami EU a s mezinárodním právem“ (JO 2019, L 241, s. 12).

⁴ Článek 296 SFEU.

⁵ Článek 4 odst. 3 druhý pododstavec nařízení o EOI.

V souladu s tímto nařízením⁶ Komise zaregistruje návrh EOI, pokud tento návrh nespadá **zjevně mimo rámec pravomocí** Komise na předložení **návrhu právního aktu Unie** pro účely provedení Smluv. Tribunál konstatuje, že v tomto případě napadené rozhodnutí neodůvodňuje dostatečným způsobem nedostatek pravomoci Komise předložit návrh právního aktu, který by mohl reagovat na předmět a cíl návrhu EOI. Tribunál nejprve připomněl povinnost orgánů uvést odůvodnění aktů a poté popsal skutečnosti, které je třeba vzít v úvahu, aby bylo napadené rozhodnutí dostatečně odůvodněno, pokud jde o nedostatek pravomoci Komise ve smyslu nařízení o EOI.

Tribunál zaprvé uvádí, že pouhá zmínka o článku 215 SFEU, který se týká omezujících opatření, neumožňuje pochopit, proč Komise dospěla k závěru, že navrhované opatření spadá výlučně do oblasti společné zahraniční a bezpečnostní politiky (SZBP). **Komise totiž nevysvětlila, proč podle ní musí být opatření zamýšlené v návrhu EOI nutně kvalifikováno tak, že se týká aktu, který stanoví pozastavení nebo omezení obchodních vztahů s jednou nebo několika třetími zeměmi** ve smyslu čl. 215 odst. 1 SFEU.

Zadruhé připomíná, že dostatečnost odůvodnění musí být posuzována s ohledem na relevantní kontext. Žalobci v návrhu EOI výslovně a opakovaně odkazovali na společnou obchodní politiku, jakož i na ustanovení v této oblasti, jako je článek 207 SFEU. V projednávané věci tedy Komise měla povinnost **uvést důvody, které ji vedly k implicitnímu závěru** v napadeném rozhodnutí, že opatření zamýšlená v návrhu EOI vzhledem k svému předmětu a cíli **nespadají do oblasti společné obchodní politiky**, a nemohla tedy být přijata na základě článku 207 SFEU. Toto posouzení má v napadeném rozhodnutí zásadní význam, neboť na rozdíl od SZBP je společná obchodní politika oblastí, v níž má tento orgán pravomoc formulovat návrh unijního aktu na základě článku 207 SFEU.

Zatřetí Tribunál zdůrazňuje, že **dostatečnost či nedostatečnost odůvodnění** napadeného rozhodnutí musí být posuzována rovněž s ohledem na cíle ustanovení Smluv⁷ a nařízení o občanské iniciativě, které spočívají v podpoře účasti občanů na demokratickém životě a větším zpřístupnění Unie. Vzhledem k těmto cílům měla Komise jasně uvést důvody pro odmítnutí zaregistrovat návrh EOI. Bez úplného odůvodnění by námitky Komise k přípustnosti návrhu EOI **mohly vážně ohrozit** případné podání nového návrhu EOI.

Tribunál proto zrušil napadené rozhodnutí z důvodu nedostatečného odůvodnění.

UPOZORNĚNÍ: Proti rozhodnutí Tribunálu lze ve lhůtě dvou měsíců a deseti dnů od jeho oznámení podat k Soudnímu dvoru kasační opravný prostředek omezující se jen na právní otázky.

UPOZORNĚNÍ: Cílem žaloby na neplatnost je zrušení aktů orgánů Unie, které jsou v rozporu s právem Unie. Za určitých podmínek mohou členské státy, evropské orgány i jednotlivci podat žalobu na neplatnost k Soudnímu dvoru nebo Tribunálu. Je-li žaloba opodstatněná, akt bude zrušen. Příslušný orgán je povinen odstranit případnou právní mezeru vzniklou v důsledku zrušení aktu.

Neoficiální dokument pro potřeby sdělovacích prostředků, který Tribunál nezavazuje.

[Úplné znění](#) rozsudku se zveřejňuje na internetové stránce CURIA v den vyhlášení.

Kontaktní osoba pro tisk: Balázs Lehoczki 📞 (+352) 4303 5499

⁶ Článek 4 odst. 2 písm. b) nařízení o EOI.

⁷ Článek 11 odst. 4 SEU a čl. 24 první pododstavec SFEU.